

# NIVFO

NORSK INSTITUTT FOR VITENSKAPELIG  
FORSKNING OG OPPLYSNING



## UFO

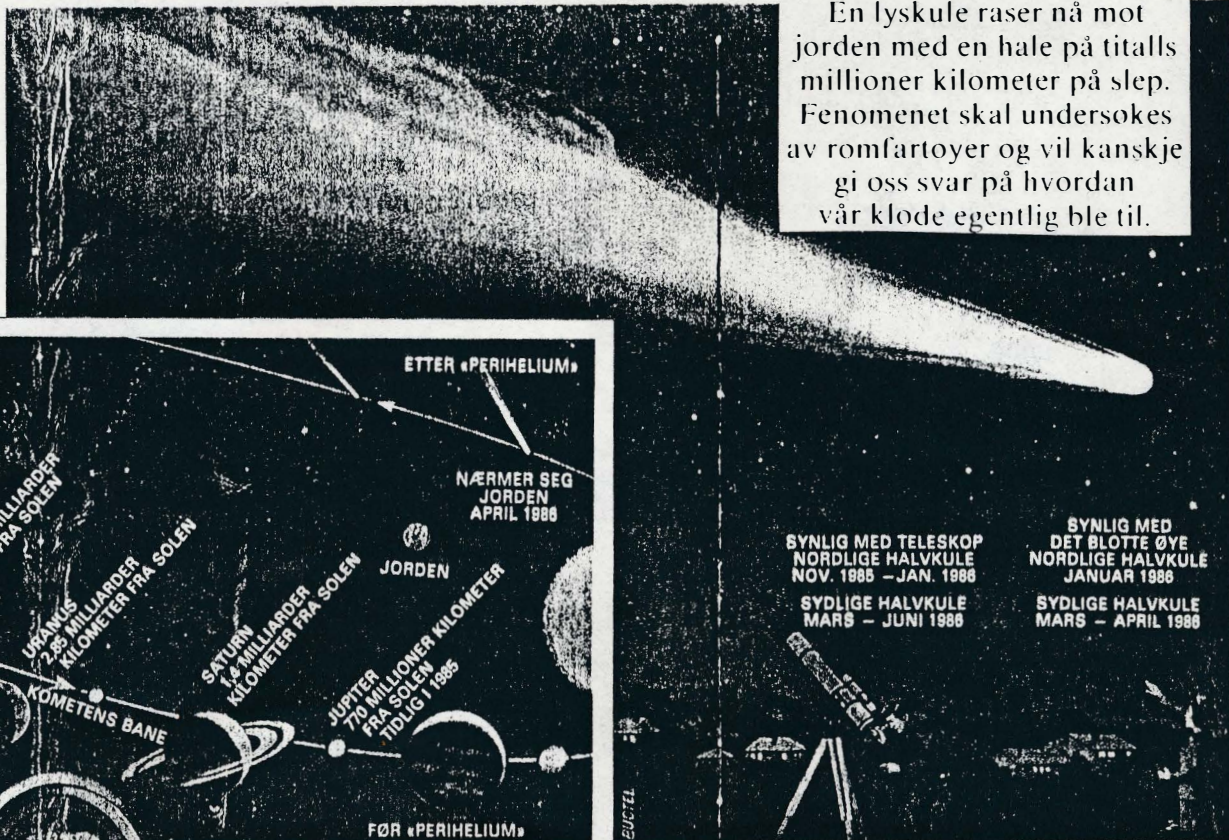
# OBSERVATORIEN

NR. 7

JULI-AUGUST-SEPTEMBER-OKTOBER.

1983.

## Se opp for Halleys komet!



En lyskule raser nå mot jorden med en hale på titalls millioner kilometer på slep. Fenomenet skal undersøkes av romfartøyer og vil kanskje gi oss svar på hvordan vår klode egentlig ble til.

SYNLIG MED TELESKOP  
NORDLIGE HALVKULE  
NOV. 1985 - JAN. 1986  
SYDLIGE HALVKULE  
MARS - JUNI 1986

SYNLIG MED  
DET BLOTTE ØYE  
NORDLIGE HALVKULE  
JANUAR 1986  
SYDLIGE HALVKULE  
MARS - APRIL 1986



Edmond Halley og Isaac Newton,  
hvis navn er uløselig knyttet til  
løsningen av kometens gate.

**D**EN BAR BUD OM jordskjelv, oversvømmelser, pest og krig, og den innvarslet verdens undergang. Slik oppfattet våre forfedre Halleys komet. Når den nå nærmer seg jorden igjen, har den et noe mindre slett rykte, og blir på sin ferd oppvartet av et helt hoff av oppmerksomme romfartøyer og forskere. I 1986 vil den kunne observeres på en skyfri januarhimmel, og du vil se at den fortøner seg som en ny stjerne av middels størrelse.

I virkeligheten er kometen en skinnende, roterende ball, som måler ca. seks kilometer i diameter. Den består av en tett masse av mineralstoffer og støvpartikler nedfrosset i is, ammoniakk, kullos og andre stoffer og går i bane gjennom solsystemet. Når den nærmer seg solen og befinner seg i omtrent samme avstand fra den som Jupiter, passerer den sitt «perihelium» (det punkt i banen som ligger nærmest solen). Kometens gasser varmes da så sterkt opp at det dannes et slør med en utstrekning på 450 000 kilometer som kalles koma. Solvind og stråling fra solen forårsaker at gass og støvpartikler slynges ut fra komaen, og dette skaper den karakteristiske halen, som har en utstrekning på mellom 65 og 130 millioner kilometer.

Når du leser dette, farer Halleys komet frem langs sin ellipseformede bane og nærmer seg jorden. Returreisen begynte i 1948. Da befant ko-

meten seg på det fjerneste punkt i sin bane – 5,25 milliarder kilometer fra solen – og raste av sted med en hastighet på nærmere 80 000 kilometer pr. dag. Farten har siden økt jevnt og sikkert. I sitt kosmiske hinderløp har kometen allerede motstått Neptuns og Uranus' tyngdekrafts-favntak. I løpet av 1983 vil den avvise tilberingene fra Saturn, og tidlig i 1985 vil den fare gjennom Jupiters gravitasjonsfelt, som for kometer representerer den store bøygen. Innen Halleys komet blir synlig for det blotte øye i januar 1986, vil den ha kommet opp i en fart av 4 millioner kilometer pr. dag.

Jorden rundt sitter astronomene klar til å følge med når den farer forbi oss, og de har samordnet sin innsats i anledning begivenheten. Den amerikanske romfartsorganisasjonen

FORTS : S : 11.



Nye hjelpemidler

# Nytt

## NIVFO TRENGER FLERE LEDERE

### LEDERNE FOR LANDSREGIONENE KAN IKKE REKKE ALLE OPPGAVENE

Også i NIVFO må en unne seg å redusere tempoet litt av og til, og sommeren er gjerne en laber tid for virksomheten.

Høsten derimot er tiden da det gjelder å få opp farten igjen slik at en kan komme videre og være best mulig rustet til å ta fatt på et nytt "driftsår."

Nå er høsten her og det er vel ingen overdrivelse å si at vi er kommet godt i gang.

#### STERK UTVIKLING INNEN NORD

Landsregion NORD har gjort en meget imponerende innsats. Dette får vi komme tilbake til senere, men vi tar med noen stikkord:

\* Data & Informasjonsavdelingen er kommet godt i gang: Eget EDB-anlegg er anskaffet, bladet UFON foreligger med sitt første nummer, og pressemeldinger a n m a s s er kjørt ut over telex.

Lokalregion Troms er etablert og under full utvikling. Den ble omtalt på to helsider i landsdelens største avis - NORDLYS - lørdag den 10. september, samtidig som en annonse ble rykket inn. NORD har dessuten gjort en meget stor innsats for å avlaste andre regioner med feltundersøkelser.

#### REGIONSLEDERNE REKKER IKKE ALT

Et stort og viktig problem for tiden er at regionslederne ikke kan rekke å ta seg av alle de oppgavene som en så omfattende funksjon innebærer. I tillegg til den totale administrasjon og oppfølging av alle anliggender innen en hel landsdel må de ta seg av en rekke andre oppgaver. DIA og SA vil selvsagt bistå best mulig, men det er ikke nok.

#### SKJULTE RESSURSER

En særlig uheldig side av dette er at kontakten og kommunikasjonen med regionens øvrige medarbeidere svikter. Rundt om i rekkene kan det finnes personer som gjerne ville utrette mer, og som har både evner og kunnskaper i så måte.

Feltforskere f.eks. kan ha temmelig mye "dødtid" - det avhenger av hva som skjer på deres område innen regionen.

#### NOE MÅ STRAKS GJØRES MED SITUASJONEN

Vi har allerede tatt de første skritt. En vanskelighet når noen skal ta fatt på nye oppgaver/funksjoner er arbeidet med å gi vedkommende opplæring, den nødvendige informasjon. Også her trengs mer tid, folk og hjelpemidler.

#### NYTT PLANHEFTE OG ORIENTERINGSHEFTE

Det nye Planheftet går snart til trykking og vil bli sendt ut så snart som mulig. Dessuten har vi laget et Orienteringshefte, beregnet nettopp på de som ønsker å gå videre innen NIVFO. Sammen vil disse to heftene utgjøre et temmelig bra utgangspunkt for enhver med interesse for lederoppgaver og utadrettet informasjonsvirksomhet.

Orienteringsheftet er ferdig trykket og vil trolig være mottatt før dette leses her i UFO-Observatøren.

Studerer man nevnte hefter, samt de referanser som er oppgitt i Orienteringsheftet, burde man etter kort tid kunne starte med videregående funksjoner.

(over til neste side ----)

## ETTERFORSKNINGS-AVDELINGEN

\* En UFO/UAP-melding står i en eller annen avis ...

\* SA mottar klippet fra ARGUS en uke til 14 dager senere. Klippet sendes til vedkommende regionsleder ...

\* Han sender klippet til nærmeste feltforsker ...

\* saken er blitt gammel, og gjerne forkludret av en eller annen "UFO-klubb" el.l...

\* Undersøkelsene vanskeliggjøres - nyhetsverdien avtar ...

\* \* \*

Det har vært sagt, og ikke uten belegg, at én eneste dyktig person med midler til nødvendig bruk av rikstelefon ville kunne utrette adskillig mer på dette felt enn en hel organisasjon som trækker i de gamle spor.

\*\*\*\*\*

NÅR DET GJELDER OPPFØLGELSE AV UFO/UAP-MELDINGER I AVISENE ER DET NØDVENDIG Å Å HANDLE RASKT, DET NÅVÆRENDE SYSTEM ER IKKE TILSTREKKELIG

\*\*\*\*\*

Det er ganske klart at de rutinene vi i dag praktiserer her ikke holder mål. Først og fremst går det altfor sent - dernest må vi effektivisere det oppfølgende apparat, ikke bare etterforskningsmessig men i enda større utstrekning når det gjelder informasjonen til avisen - få NIVFO's navn på trykk. (Annonser er som kjent kostbare ! )

Det en nå håper er at Trond Hammernes kan ta fatt på den store oppgaven med etterforskningsavdelingen i løpet av oktober/november.

KOSTBAR DRIFT - FELTFORSKERNE KAN BLI DEN AVGJØRENDE FAKTOR HER

Det sier seg selv at dersom Etterforskningsavdelingen (EFA) skal skaffe seg alle avismeldinger omgående, samt følge de opp over telefon, ville det medføre urealistiske omkostninger.

Vi må derfor frem til et system som begrenser rikstelefonene mest mulig.

Mye ville være vunnet om feltforskerne og andre medarbeidere kunne abonnere på en ekstra lokalavis, i tillegg til den de formodentlig allerede har.

Vi må sørge for at vi straks får kjennskap til UFO/UAP-meldinger i avisene.

Meldingene må følges opp snarest, både når det gjelder etterforskning og informasjon til avisen.

Etterforskningsavdelingen må bare kunne ringe til nærmeste feltforsker, for å få satt apparatet i gang.

Et skippertak må til i høst ....

Kommunikasjon og rutiner må forbedres ....

### LESE FLEST MULIG LOKALAVISER

Vi regner naturligvis med at regionslederne har oppgave over hvor mange og hvilke aviser som "dekkes" innen regionen. Vi skulle tro at denne dekningen rekker ganske langt, men vanskeligst er dette innen ØST hvor det er flest lokalaviser å holde rede på.

Når en nå ser hvilke aviser som ikke dekkes, reiser det seg et meget viktig spørsmål:

KAN MEDARBEIDERNE ABONNERE PÅ EN LOKALAVIS EKSTRA, I TILLEGG TIL DEN DE ALLEREDE HOLDER ?

Dette ville ha mye å si, og det har allerede vært praktisert innen NORD, hvor én person har abonnert på flere aviser, også fra andre landsdeler.

Men uansett hvordan avismeldingene løper inn er det viktig, ja, nødvendig, at den potensielle EFA bare kan ringe til nærmeste feltforsker for å få satt apparatet i gang.



# - et internorgan

VI HAR UNDERSTREKET HVOR UHYRE VIKTIG DET ER MED INTERN KONTAKT OG KOMMUNIKASJON. MØTEVIRKSOMHET ER OG BLIR DEN BESTE FORMEN, MEN I TILLEGG ER DET AV STOR BETYDNING MED SKRIFTLIG KOMMUNIKASJON, SAMT AT TELEFONEN BRUKES FLITTIG INNEN REGIONEN.

## INI OG UFO-OBSERAVTØREN

Som kjent har vi hittil benyttet to ulike interne publikasjoner: Intern NIVFO-Informasjon (INI) for administrasjonssiden, og UFO OBSERVATØREN (UO) for den operative siden, spesielt for feltforskerne.

Dette er i og for seg et bra system, men det har visse uheldige sider, og vi må ta et skippertak også her, for å få til forbedringer.

## INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSSVIKT

Dette at UO stort sett bringer stoff for feltforskere, betyr at en stor del av våre medarbeidere blir dårlig informert om det nye som skjer på utviklings- og administrasjonssiden. Som kjent påligger det regionlederen å sørge for denne informasjonen til sine folk, og holde dem orientert. Men som nevnt foran kan ikke regionslederne makte alle oppgavene, og de rekker heller ikke å sette i verk de tiltak som kunne skaffe dem avlastning.

Det har vist seg at feltforskere som får se eteksemplar av INI blir svært interessert, og finner informasjon de har savnet.

## ALTERNATIVE LØSNINGER

Det er flere måter å forbedre dette på:

1. Operere med kun ett internt organ, nemlig INI, som da skulle gå til alle medarbeidere.
2. At nyheter etc. fra INI ble bragt i UO, sammen med det øvrige stoffet.
3. At INI og UO slås sammen og går til alle. I tillegg måtte det da bli laget et sterkt forkortet hefte for administrasjonene, uten interesse for andre.

## FORDELER OG ULEMPER

Vi tror i dagens situasjon at alternativ 2 i og for seg ville være det beste. UO ble da som før, men i tillegg måtte den bringe sider fra INI.

Problemet med dette er som vanlig omkostningene. I dag er det slik at SØR finansierer INI, mens ØST bærer byrdene med UO. Hittil har medarbeiderne bare kunnet ta imot alt dette, uten omkostninger. La det også være minnet om at ØST startet UO som et lokalt organ for region ØST, for å bedre den interne kommunikasjonen, stimulere medarbeiderne osv.

Hvis nå UO året igjennom skulle gå til samtlige feltforskere i hele landet, ville det bli for kostbart for ØST's ledelse å bære det hele alene. Feltforskerne måtte være med på å dekke utgiftene, og det må således bli opp til feltforskerne å ta stilling til om de ønsker dette, eller om de foretrekker en annen løsning.

Noe tilsvarende gjelder de øvrige alternativene. Skulle INI sendes til langt flere vil det bli for kostbart for SØR alene. En mulighet er jo at ØST og SØR subsidierer en del av kostnadene, mens feltforskerne dekker resten. Men her og nå må vi bare spille ut ballen og be om forslag og gode ideer.

Det helt ideelle med slikt "to-blads-system" ville selvsagt være at UO, eller et tilsvarende organ, ble utgitt av EFA (Etterforskningsavdelingen), og da med utgangspunkt i alternativ 2. Men denne avdelingen vil sannelig få utgifter nok til de øvrige aktivitetene.

Et åpent spørsmål blir altså om feltforskerne mener at de har utgifter nok til feltforskningen, eller om de ønsker å skyte til noe når det gjelder bestrebelsene for å få til bedre intern informasjon og kommunikasjon.

Å yte noe mer fra administrasjonsavsnittenes side er for tiden vanskelig, da enkeltpersoner her har uttelling av egen lomme, som skrives med fem (5) sifrede tall.

# DIA – avdeling i fin utvikling

Denne avdelingen, som i år ble opprettet av reg.leder Jan S. Krogh, NORD, har allerede spilt en meget stor rolle på mange områder, ikke minst når det gjelder å avlaste andre avsnitt. Hittil har DIA konstruert flere skjema, tatt seg av etterforskning og informasjon utenfor sin egen landsregion, anskaffet EDB-anlegg, produsert bladet DIA-INFO, skaffet kontakter innen universiteter, meteorologisk institutt osv. Fra sistnevnte er det oppnådd avtale om å få tilsendt såkalte ductingvarsler regelmessig, noe som selvsagt er en stor fordel i arbeidet med UFO/UAP-rapporter. (Se NIVFO-bulletin nr. 2/83, side 17.)

(Jmfr. også samme nr. side 11, vedr.DIA)

DIA er altså en a v d e l i n g , dvs. et operativt avsnitt som fungerer over hele landet. Dette innebærer at personer med interesser innenfor DIA's arbeidsområde kan delta uansett hvilken landsregion de tilhører.

En av DIA's viktigste oppgaver er å drive utadrettet informasjonsvirksomhet. Det sier seg derfor selv at man har bruk for medarbeidere i alle deler av landet. Vi vil derfor spesielt henlede oppmerksomheten på at med det nye PLANHEFTET og ORIENTERINGSHEFTET vil tingene ligge meget godt tilrette for den som måtte være interessert i en oppgave innen DIA.

BLIR DU MED I DIA VIL DU OGSÅ MOTTÅ BLADET DIA-INFO FORTLØPENDE. FOR NÆRMERE OPPLYSNINGER, SKRIV TIL: NIVFO NORD, POSTBOKS 458, 8001 B O D Ø.

**Markedsføring og  
produktutvikling**

## – Vi har mye ugjort

Ved at DIA har medarbeidere, eller helst seksjoner, innen andre landsdeler oppnår man også at vedkommende regionsleder får betydelig avlastning. Noe som igjen kommer den enkelte til gode !

### UTVIKLINGSAVDELINGEN

I UFO OBSERVATØREN nr. 6/juni 1983, side 26, nevnte vi også denne avdelingen, som da bare befant seg på forslagsstadiet. Den eksisterer ennå bare på papiret, da løsningen foreløpig ble en annen.

### P S Y K O L O G I A V D E L I N G E N

Denne er derimot et faktum, og avd.(PLA) ledes av Ken Kjeldsen, som også er leder for lokalregion TROMS. Denne avdelingens område vil komme til å omfatte temmelig mye, idet vi også lar såkalte paranomale begreper falle inn under det psykologiske begrepsomfang. En seksjon synes å kunne komme i stand i Trondheim.

Alt det som er nevnt på disse sidene henger nøye sammen. Att det gjøres et godt arbeide innen ett funksjonsområde betyr avlastning- og dermed større effektivitet også innen andre områder.

Men uten grundig og kontinuerlig informasjon og kommunikasjon innen de ulike avsnitt, og mellom avsnittene, kommer vi ingen vei. I høst må vi derfor gjøre en skikkelig innsats, og sørge for følgende vitale oppgaver:

\* ALLE MEDARBEIDERE MÅ FÅ SKIKKELIG OPPLÆRING PÅ DE NØDVENDIGE OMRÅDER.

\* DET MÅ BLI SKIKK PÅ DEN INTERNE INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSVIRKSOMHETEN, I FORM AV REGELMESSIGE MØTER OG ANNEN KONTAKT.

\* DE INTERNE PUBLIKASJONENE MÅ LEGGES OPP SLIK AT ENHVER MEDARBEIDER FÅR DEN NØDVENDIGE NYTTEN AV DEM, OG AT DE KAN TJENE SIN HENSIKT.

## STILLINGSINSTRUKSER OG IDENTITETSKORT :

HITTIL HAR VI TRYKKET STILLINGS-  
INSTRUKSENE I PLANHEFTET.

DEN GENERELLE DELEN AV INSTRUKSEN  
VIL FORTSATT BLI Å FINNE DER. MEN  
AV PRAKTISKE HENSYN HAR VI NÅ OGSÅ  
LAGET EN INSTRUKSJON PÅ EGET ARK.  
DEN ER ET KONSENTRAT, OG ENKLERE  
NÅR DET GJELDER Å UNDERTEGNE DEN.

Disse stillingsinstruksene vil bli  
sendt ut om ikke så lenge.

\* \* \*

ID-KORTENE har foreligget lenge,  
og noen har allerede oppnådd sitt  
kort.

Når det gjelder feltforskerne, så  
vil den nødvendige kompetansen  
komme som en følge av studier av  
NIVFO's materiale, samt praktisk  
erfaring på området.

Så snart regionsleder mener at en  
feltforsker har den fornødne kom-  
petanse, vil vedkommende motta  
sitt ID-kort.

Kortet er på forhånd forsynt med  
et nummer, samt innehaverens fød-  
selsnummer. Innehaveren selv for-  
syner kortet med foto, samt sin  
signatur. Kortet er da et bevis på  
vedkommendes status som feltforsk-  
er innen NIVFO.

## FELTUNDERSØKELSER

Den Håndboken vi startet opp med  
er naturligvis meget knapp, og om-  
fatter bare grunnleggende under-  
søkelser av tilsynelatende uvan-  
lige registreringer i naturen. I  
tillegget til heftet finnes be-  
skrivelser av de mest vanlige  
fenomener på himmelen, og som kan  
virke ukonvensjonelle for folk  
som ikke kjenner dem skikkelig.

En UFO/UAP-etterforsker må kunne  
mer enn dette, og det er nå lagt  
opp til et mer omfattende hefte,  
eller kurs. Dette er laget av  
NORD, og kan ventes om ikke så  
altfor lenge.

# NIVFO

NORSK INSTITUTT FOR VITENSKAPELIG  
FORSKNING OG OPPLYSNING

## IDENTITETSKORT

Nr. 0125

Utstederkontor .....

Etternavn: .....

Fornavn: .....

Fødselsnr.: ..... Gyldig t.o.m. ....

Stilling: .....

Underskrift

## Nå vet du hva du skal gjøre

Ved å studere NIVFO's gamle  
og nye materiale vil du kunne  
få ditt ID-kort. Videre vil  
du ha full anledning til å  
kvalifisere deg til interess-  
ante oppgaver utover de du nå  
har - det være seg innen DIA  
eller regionalledelsen.

## Spør oss

NÅR DET ER NOE ...

DESSUTEN:

**Vi ønsker tips**

LA DET IKKE BLI EN  
ENVEISKOMMUNIKASJON ..  
men

## Samspill

## SITUASJONEN INNEN DE ENKELTE LANDSREGIONER:

---

Det er klart at forskjellige forhold er tilstede innen landsregionene. Det gjelder antall dyktige medarbeidere, antall aviser, institusjoner, ledernes disponible tid osv. osv...

La oss her se litt nærmere på de fem landsregionene:

### N O R D

Jan S. Krogh kunne starte opp med solid erfaring fra tidligere, og han har fått medarbeidere som Ken Kjeldsen m.fl. Regionen går dermed for fullt på alle måter.

### M I D T

Her har vi jo Sentraladministrasjonen, som også tar seg av regionsledelsen inntil en slik leder dukker opp. Vi har noen feltforskere, samt potensielle, operative ledere, som Trond Hammernes, Hans Ervik og Arve Fredriksen.

Det er en del aviser å dekke, men en kommer langt med Adresseavisen og Arbeider-Avisa.

### S Ø R

Willy Johnsen har mye å gjøre, i og med driften av trykkeriet, og ekspedisjonene av NIB, INI etc..

SØR kommer langt med å dekke de to avisene Fædrelandsvennen og Agderposten. Dyktige feltforskere og (skulle vi tro) potensielle ledere har man i John-Erik Aadland og Odd Ø. Anonensen, og vi håper at disse etter hvert kan avlaste Willy Johnsen med hans omfattende oppgaver.

### V E S T

Dette administrasjonsavsnittet står ennå ubesatt, dessverre.. Men vi har Geir Olsen i Tananger ved Stavanger, som har vært

med lenge, og som har sagt seg interessert i å gå videre. Han er f.t. feltforsker, og innehar sammen med sin far en lokal laboratorieeksjon. Hvis alt faller gunstig ut er det ikke utenkelig at Geir Olsen ville kunne drive det helt opp til landsregionsleder, men i første omgang må vi ta sikte på å få til en form for representasjon for VEST i Tananger. Med dyktighet og hardt arbeide kunne dette utvikle seg videre.

### Ø S T

Dette er avgjort det mest omfattende og krevende administrasjonsavsnittet, og det er spesielt her at vi må sette alle krefter inn for å avlaste Leif Mehlum og oppnå utnyttelse av ressursene.

Innen ØST er det et stort antall aviser av betydning, og her finnes også de fleste medarbeiderne, særlig feltforskere.

Det er en urimelig oppgave for en enkelt person, som skal skjøtte en jobb ved siden av - sogar et firma - å følge opp alle de funksjoner som hviler på landsregionslederen innen er så stor region som ØST er.

På den annen side finnes også de fleste potensielle MULIGHETENE innen ØST, med de mange avisene og institusjonene. Men, problemet er som sagt at dette ikke kan håndteres av en enkelt person alene.

Nettopp derfor er det av en slik umåtelig stor betydning å sette alt inn på å få frem flere dyktige folk innen ØST, som kan påta seg oppgaver av det slag som avlaster regionslederen. (Dette er beskrevet foran.)

Vi må få flere som kan avlaste innen ØSTs ADMINISTRASJON, og som kan ta seg av de forskjellige avisene.

DETTE ER ET OPPROP TIL DEG SOM KAN VÆRE INTERESSERT. SEND OSS NOEN ORD, ELLER SLÅ PÅ TRÅDEN; VI VIL BISTÅ PÅ ALLE MULIGE MÅTER.

VI FORSTÅR AT ØST SKAL ARRANGERE ET LANDS-REGIONS-MØTE I HØST, OG DET JO MIDT I BLINKEN I FORBINDELSE MED DE VIKTIGE TINGENE VI HER HAR ORIENTERT OM.

\*\*\*\*\*

Sentraladministrasjonen

# Bæring forsker på UFO

ABB MARIANNE RUSTAD

— Objektet henger stille i luften mot øst — nord-øst. Høyden anslår vi til 500 meter over fjorden. Først står det stille, så plutselig; som om det ble tatt av vinden, blir det ført avsted. Objektet er blankt, metallisk med et rødlig lys.

Slike historier om uidentifiserte flyvende objekter — populært kalt UFO — er ikke uvanlige å høre for 23-årige Lars Bull fra Blommenholm. Han er nemlig feltforsker for NIVFO, Norsk Institutt for vitenskapelig forskning og opplysning. Hans jobb består i å oppsøke personer som har sett en UFO og intervju dem.

Hva tror du disse uidentifiserte objektene er?

Noen av objektene kan forklares naturlig, men vi sitter alltid tilbake med en gruppe objekter som det ikke finnes naturlig forklaring på. Det er høyst sannsynlig et eller annet som menneskene ikke har oppdaget ennå. Det kan være noe jordisk, men jeg ville på samme tid synes det var merkelig hvis jorden var den eneste bebodde planeten, sier Lars Bull.

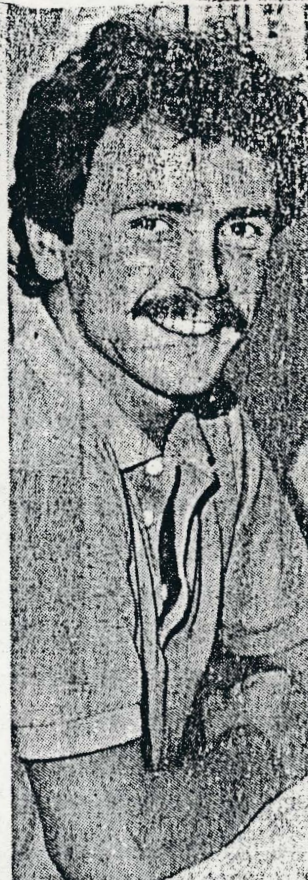
## INGEN UFO I VÅRT DISTRIKT?

— Har du fått melding om UFOer i Asker eller Bærum?

— Nei, ikke ennå. Jeg ønsker selvsagt å høre fra folk som har sett objekter de ikke finner noen naturlig forklaring på, sier Lars Bull, som begynte som feltforsker for omkring ett år siden. Den gangen abonnerte han på et blad som foreningene gir ut og leste der at foreningen ønsket feltforskere. Han fikk lyst til å melde seg.

— Det er svært interessant, sier han. — Ofte er det flere personer som har sett det samme fenomenet. Når jeg forteller venner og bekjente at jeg driver som feltforsker, viser det seg at mange flere enn ventet har sett en UFO en eller annen gang.

— Mange avfeier historier om UFO'er. Folk vil helst ikke tro at det finnes objekter vi ikke kan forklare: Men i Hessdalen ved Røros for eksempel, foretas det daglige observasjoner av UFOer. Man har også eksempler på at vegetasjon har visnet eller blitt svidd av i det øyeblikket en UFO har passert. I slike tilfeller tar vi jordprøver for å forsøke å finne ut hva som har skjedd, forteller Lars.



Hver gang Lars har intervjuet noen som har sett en UFO, må han fylle ut et observasjonsskjema. Han har også lest en god del litteratur om UFOer før han startet opp som feltforsker.

(Foto: Marianne Rustad)

**ASKER  
BÆRUMS BUDSTIKKE**

Sandvika

Politisk tendens: Høyre

(Se baksiden)

15. SEP. 1983

Utklipp fra:

BYRÅET FOR AVISUTKLIPP  
FREDENSBORGVN 24/26 - OSLO 1  
TLF. 20 46 75

**NORSKE  
ARBEID  
A-S**

HER SER VI ET GODT EKSEMPEL PÅ HVORDAN EN FELTFORSKER KAN OPPNÅ PRESSEOMTALE, SELV UTEN TILKNYTNING TIL EN KONKRET UNDERSØKELSE.

ANNONSER ER KOSTBARE, MEN DENNE KOSTER INTET !

## EN KAN BLI LURT .....

"Det som vitnet forteller hendte - skjedde det virkelig akkurat slik som vitnet forteller at det skjedde ?"

Denne formuleringen fra GEPAN må vi alltid ha i erindringen når vi skal vurdere UFO/UAP-rapporter. Til dags dato foreligger det ingen rapport hvor man kan besvare spørsmålet positivt, og spørsmålet er derfor av helt grunnleggende betydning i alle saker av dette slag.

Vi vil her gi et illustrerende eksempel:

For en del år siden ringte en mann og fortalte oppglødd om en observasjon kona hadde hatt tidlig om morgenen. Hun kom ut og ble oppmerksom på en "stor, lysende gjenstand" som meget langsomt beveget seg på himmelen mellom to fjelltopper. Hun ble ganske oppbragt av synet, løp inn etter kikkerten og ropte samtidig til mannen, som ennå ikke hadde stått opp. Mannen fortalte at han gav seg god tid og tørnet ikke ut før observasjonen var over. Kona hadde studert gjenstanden i kikkerten og kunne fortelle følgende:

- Det var en diger farkost, som utstrålte et blankt eller gullig lys. På oversiden hadde gjenstanden noe som ligner "tårn, overbygninger - eller antenner". Den var mye større enn en rutefly, og lydløs .....

Mannen sa at han aldri ville kunne tilgi seg selv dette at han ikke kom seg opp og fikk se ....

Vi undersøkte saken grundig, Ved hjelp av nøyaktige beregninger kom vi til at planeten Venus skulle befinne seg akkurat der på det aktuelle tidspunkt. Vinkelbredden mellom de to fjelltoppene, og den tid Venus ville bruke for å bevege seg gjennom den, tilsvarte nøyaktig den oppgitte observasjonstiden ...

Vi foreslo for mannen og kona at de skulle gå ut neste morgen til samme tid og se. De så gjorde, og "den gigantiske farkosten" dukket naturligvis opp igjen ... Mannen ble visst litt skamfull, men vi kunne forsikre ham om at dette ikke er noe uvanlig tilfelle. (SA)

## VARMLUFTSBALLONGER

Et annet forhold som er viktig å huske er at tilfeller hvor det kan synes meget vanskelig å nå frem til en positiv identifikasjon, kan få sin løsning på et langt senere tidspunkt - etter måneder eller år.

Vi har nå kommet over opplysninger som kanskje kan spille en betydelig rolle for observasjonsmeldinger helt tilbake til slutten av 1981. (jmfr. NIB -82)

Fra pålitelige kilder har vi fått vite at nettopp på denne tiden var det endel personer som startet opp noen ganske omfattende "eksperimenter" med varmluftballonger i Norge og Danmark. Etter hvert oppsto det den rene konkurransen mellom de norske og de danske ballongfolkene om hvem som kunne lage de største ballongene osv.

Ifølge en av dem som deltok i denne gesjeften ble det benyttet tynt papir og en twist-dott dynket i bensin el.l. Etter hvert kunne de få til ganske store ballonger, og på kveldshimmelen var disse ofte et merkelig syn å skue. Mange effekter kunne oppstå. Til slutt ville ballongen ta fyr og forsvinne på et øyeblikk uten å etterlate seg spor.

Vedkommende som sto frem og fortalte om dette gjorde det etter å ha sett en del UFO-rapporter i et dansk UFO-tidsskrift med bilder, som etter vedkommendes oppfatning uten tvil viste av de ballongene de hadde sendt opp.

### HESSDALEN

Det kan naturligvis bero på en pussig tilfældighet, men faktum er at UFOéne i Hessdalen dukket opp akkurat samtidig med at disse ballongeksperimentene tok til i Norge.

Det kan også bero på tilfældigheter at fotografier av UFO'er i Hessdalen knapt lar seg skille fra fotografier tatt av varmluftsballeronger i eksperimentøyemed.

Andre UFO-fotos fra Hessdalen er til forveksling like de bilder man får ved å fotografere stjerner/planeter gjennom en sterk telelinse og/eller sterkt forstørret.

De berømte Hessdals-observasjonene vil teoretisk kunne vise seg å bli av de tilfellene hvor oppklaringen tar år...

## FRA FORSKNINGSFRONTEN

# Sten fra månen funnet i Antarktis

Av fil. dr. Harry Bökstedt

Månen har som kjent fått besøk fra jorden i form av romskip og astronauter, men fantastisk nok har iallfall én transport gått den motsatte velen langt tidligere. Man anser det nå helt fastslått at en meteoritt som ble funnet i Antarktis i januar 1982, er slynget ut fra måneoverflaten.

Allerede ved en første titt på meteoritten oppdager mineralogen Brian Mason ved Smithsonian Institution i Washington mistenkelige likheter mellom den og de stenene som Apollo-astronautene plukket med seg fra måneoverflaten i 1971. Beviser for at den virkelig kommer fra månen, er helt nylig fremlagt ved den årlige måne- og planetkonferansen ved Johnson Space Center i Houston, Texas.

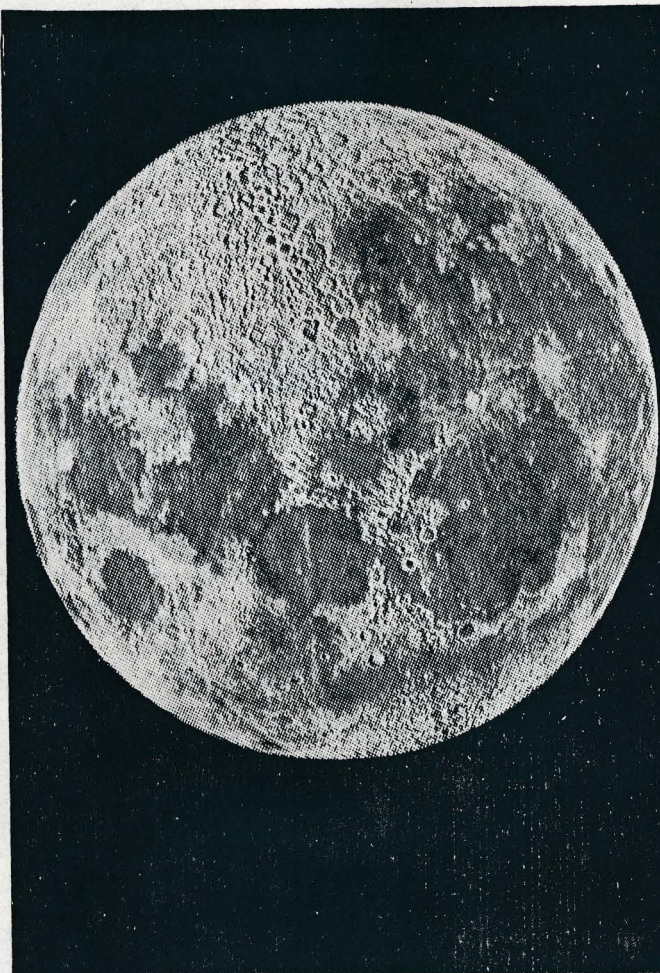
Stenen er så stor som en golfball, grønnbrun av farge, og veier ca. 30 gram. Den er av en bergart som er vanlig i månens fjelltrakter — en breccia blandet fragmenter av mineraler anortositt. Meteoritten er undersøkt av mer enn tyve forskergrupper. Det er først og fremst dens kjemiske sammensetning som avslører hvor den stammer fra.

Til de bindende indisiene hører, ifølge en rapport i New York Times, at forholdet mellom jern og mangan er helt identisk med det man har funnet i materialet fra månen. I meteoritten forekommer dessuten ti forskjellige grunnstoffer som er praktisk talt helt eksakt de samme som i tidligere analyserte månestener.

En annen viktig likhet: Fordelingen mellom to forskjellige former for syre, en tyngre og en lettere isotop, er presis den som er typisk for måne-miljøet.

### Kollisjon

Hva kan så ha sparket denne stenen løs fra måneoverflaten og gitt den en så høy hastighet at den har kunnet frigjøre seg fra månens tiltrekningskraft?



*En sten så stor som en golfball, grønnbrun i fargen og med en vekt på 30 gram ble høyst sannsynligvis slynget ut fra Månens overflate for 100 000 år siden. Den ble funnet i Antarktis i januar 1982. (AP-foto)*

Forskerne mener at stenen ble slynget avsted da en asteroide eller en kometkjerne kolliderte med månen for 100 000 år siden.

Oppdagelsen er sensasjonell, ikke minst fordi det er første gang man har kunnet fastslå hvor en meteoritt er kommet fra. Den vanlige oppfatningen har vært at meteoritter er små himmellegemer, varierende i størrelse fra klippeblokk til sandkorn, som vandrer gjennom solsystemet på samme måte som sine større slektninger asteroider og kometer. Og at de dermed også skulle være

like gamle som solsystemet, d.v.s. ca. 4,6 milliarder år.

En spennende konklusjon av månestensfunnet i Antarktis er at det gjør det mer sannsynlig at meteoritter også kan være kommet fra andre himmellegemer. En sterk kandidat er Mars. To meteoritter av en type som kalles shergottitter (etter funnstedet Shergotty i India) har egenskaper som sterkt ligner dem som det marslandende Viking-romskipet fant under sine analyser av forholdene på planetens overflate.



REGION ØST

Bernt Ankersgt. 5, Oslo 1.

De består av smeltet materiale som stivnet for 1,1 milliarder år siden. Det betyr at de ikke kan komme fra månen, hvor det ikke er forekommet noen vulkansk virksomhet de siste 2500 millioner år. Mars har derimot hatt vulkanutbrudd i betydelig senere tid. Ved et utbrudd kan dampen fra planetens evige tele eventuelt ha hjulpet til å gi stenene reise fart. Det mener iallfall noen. De fleste eksperter anser det derimot på det rene at det kreves større hastighet og kraft enn en vulkan kan utvikle, for å drive et materiale ut fra Mars-gravitasjonen, formodentlig en kollisjon med et annet større himmellegeme.

Meteoritten fra månen ble funnet i Allan Hills i Victoria Land 20 mil nordvest for den amerikanske McMurdo-stasjonen. Han som fant den, var William Cassidy fra universitetet i Pittsburgh.

Antarktis er blitt et eldorado for meteorittletterne. Det første funnet, ni stykker, ble gjort av en japaner i 1969. Amerikanerne har vært spesielt energiske og heldige. I årene 1976–82 fant de 1100 meteoritter i Antarktis. Før 1969 var hele antallet kjente meteoritter fra hele verden mindre enn 2000.

Det er letter å finne meteoritter i den såkalte blåisen, hvor isbreen stenges inne på vel til havet, brekker og hever seg så høyt at meteorittene som falt ned for lenge siden, blir synlig i isen når den blåses ren for sne av sterke vindere.

Det fine med meteorittene fra Antarktis er at de er sjeldent velbevarte. For det første dempes fallet av sne, slik at de ikke splintres. Og dessuten kapsles de inn i is, som beskytter dem mot alt det som pleier påvirke meteoritter på andre kanter — sollys, atmosfærens surstoff og alle slags forurensninger.

NASA vil samle inn, studere og fordele observasjonene. Fem romfartøyer vil befinne seg bak solen med avansert utstyr for å fotografere og analysere kometens kjemiske sammensetning. Japanerne sender opp to av dem, det samme gjør russerne, mens den europeiske romfartsorganisasjonen ESA sender opp ett. ESAs ekspedisjon er oppkalt etter den italienske maleren Giotto, som fremstilte Halleys komet som Betlehems-stjernen i en freske i Scroven-gi-ka-pellet i Padova etter at kometen hadde vist seg i 1301. ESAs romfartøy vil rase gjennom kometens koma med en hastighet av 68 kilometer i sekundet, og vil da ta noen epokegjørende fargebilder, samtidig som det samler inn data om kometens atmosfære.

Ifølge astronomene ble kometer og planeter etter all sannsynlighet dannet for omtrent 4,6 milliarder år siden av ur-gasser og ur-støv som omga solen. Men det som kunne ha opplyst oss om planetenes barndom er blitt ødelagt, fordi disse himmelle-gemene har gjennomgått store ytre og indre forandringer. De ytre endringene skyldes strålingen fra solen og meteoritter, de indre er forårsaket av forvitring og vulkanutbrudd. Halleys komet ble bevart i dypt nedkjølt tilstand i verdensrommet langt fra solen og unngikk disse forandringene. Fordi solen «svir av» et lag av kometens iskalde overflate for hver runde den tilbakelegger, blottlegges et materiale som ble dannet omtrent samtidig med den selv. Bilder og prøver av dette urstoffet bør derfor kunne gi verdifulle opplysninger om opprinnelsen til vårt solsystem. Det er til og med mulig at Halleys komet inneholder organiske molekyler, noe som kan gi oss ledertråder til hvordan livet på jorden har oppstått.

I gamle dager ble denne vandrenden lyskula knyttet til katastrofale hendelser – krig, pest, kongers død og nasjoners fall. Den viste seg i år 240 f.Kr., mot slutten av den første puniske krig (264 – 240 f.Kr.), da den romerske general Agrippa døde i år 12 f.Kr. Da den svevet over Jerusalem i år 66 e.Kr., kom historikeren Josefus med en formaning om at den innværet byens ødeleggelse, og det gikk bare fire år før Jerusalem falt. I 1066 oppfattet kong Harald Godwinsson kometen som et dårlig tegn, selv om han i september det året slo Harald Hardråde ved Stamford bro. Vilhelm Erobreren så nemlig på den som et gunstig jærtegn, og under slaget ved Hastings tre uker senere var det han som sto som den endelige seierherre i kampen om Englands krone. Vilhelms krigsrop var «En ny stjerne, en ny konge», og på det berømte Bayeux-teppet, som fremstiller

erobringen, kan vi se hvordan den flammende kometen slår Harold og hans menn med skrekk.

I 1456, da tyrkere og kristne utkjempet slaget ved Beograd, lyste kometen opp himmelen over dem. Halen lignet et dradd sverd, med spissen vendt mot tyrkerne. De kristne seiret. I 1607, på den andre siden av kloden, opplevde amerikanske kolonister sykdom, fiendtlige indianere og hungersnød etter å ha sett kometen.

Forrige gang Halleys komet viste seg, i 1910, skjedde det samtidig med at kong Edward VII av England døde og hans etterfølger Georg V besteg tronen. Og selv om de færreste nå gikk rundt med overtroisk frykt for kometen, var det allikevel mange som var redde. Ifølge en astronom hadde en spektroskopisk analyse vist at kometens hale, som jorden ville passere gjennom, inneholdt en giftig gass, og kvakksalvere tjente formuer på «kometpill» som skulle beskytte mennesker mot den truende faren.

Det er allikevel innen naturvitenskapen Halleys komet har hatt mest å si, da den har hjulpet forskere til å bevise Isaac Newtons gravitasjonsteorier. Newton hadde allerede i en alder av 24 år formulert sin første lov om bevegelse: en gjenstand forblir i ro eller beveger seg i rett linje med konstant hastighet medmindre den påvirkes av ytre krefter. Siden Newton kjente til at den tyske astronom Johannes Kepler hadde påvist at planetenes baner er ellipseformet, lurte han på hvilken kraft som trakk dem bort fra den rette linjen. Han kom til at det måtte være gravitasjonen – tyngdekraften – den som får et eple til å falle til jorden og som bestemmer månens bane rundt jorden. En slik bane, mente han, er likevektpunktet mellom en gjenstands tendens til å bevege seg i rett linje og tyngdekraften.

For å bevise teorien sin, utviklet Newton den såkalte infinitesimalregningen, et matematisk system som kunne brukes til å kalkulere helningsgraden på en kurve, og flateinnholdet på en flate som var avgrenset av en kurve. Han hadde ennå ikke offentliggjort dette arbeidet da en ung astronom, Edmond Halley, oppsøkte ham i 1684. Halley hadde balt med det samme problemet, men greide ikke å komme frem til en teoretisk bane som samsvarte med det som faktisk skjer når planetene beveger seg. Newton foreslo straks det rette svaret – en ellipse.

En imponert Halley ba Newton på det innstendigste om å fortsette sine studier om himmellegemenes mekanikk, og så foretok Halley den endelige bearbeidelse av manuskriptet som disse studiene resulterte i, leste

korrektur på det, og bekostet selv utgivelsen. Denne avhandlingen «*Philosophiae naturalis principia mathematica*», vanligvis bare kalt «*Principia*», er et av vitenskapshistoriens banebrytende verker.

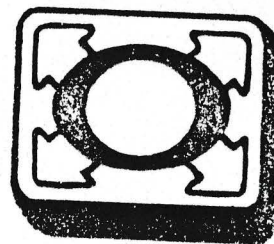
Newton og Halley lurte på om det fantes kometer som i likhet med planetene var periodiske, det vil si at det var mulig på forhånd å beregne når de ville vende tilbake. Ca. 30 år senere, da Halley var blitt professor i geometri ved Oxford, tralte han alle slags historiske opptegnelser for å se om kometer var nevnt. Han fant 24 veldokumenterte observasjoner mellom 1337 og 1698, og ved hjelp av Newtons infinitesimalregning rekonstruerte han møysommelig banene deres.

Halley ble slått av likheten mellom kometene som var observert i 1531; i 1607 og i 1682. Kunne det dreie seg om én og samme komet? Alle enkelt-detallene stemte overens, bortsett fra én – tidsintervallet var ikke det samme. Da kometen dukket opp i 1682, var det gått 75 år siden forrige gang, 1607. Men mellom 1531 og 1607 var det 76 år. Så husket Halley at ifølge Newtons lov tiltrekker telegemer hverandre proporsjonalt med størrelse og avstand, og antok at Jupiter hadde trukket kometen litt ut av kurs. Han satte opp hele regnestykket én gang til, og forutsa at kometen ville vende tilbake enten mot slutten av 1758 eller i 1759.

Edmond Halley døde i 1742. Da året 1758 nærmet seg, ble stemningen verden over mer og mer opphisset. Det store flertall, som fremdeles hadde sine tvil med hensyn til gravitasjonskraften og planetenes bevegelse, ventet på å se om Halleys enestående spådom ville gå i oppfyllelse. Voltaire skal ha sagt at ikke en eneste astronom gikk til sengs hele det året. Ironisk nok var det en amatør – en tysk bonde ved navn Palitsch – som var førstemann til å observere kometen. Til sin disposisjon hadde han kun et vanlig teleskop, men han slo allikevel proffene med nesten en måned.

Når den dukker opp på himmelen over oss, vil vi ikke kunne se de mer iøynefallende lysstrålene som er assosiert med dens tidligere «opptredender», siden de betingelsene som skal til, bare vil være til stede når kometen er bak solen. Men takket være filmkameraene om bord på romfartøylene vil fjernsynsseere få se både kometens kjerne og gasshylsteret som omgir den på en måte som ingen tidligere har opplevd. Og vi kommer til å få vite mer enn noen sinne om Halleys komet, som gjennom århundrer har betydd mer for forståelsen av vårt eget solsystem enn noe annet astronomisk fenomen.

# 12 sider om Hassdalen !!



## 1/2 PRIS!

VI HAR BORTIMOT ET PAR HUNDRE EKSEMPLARER AV NIVFO-BULLETIN NR. 5/82 MED SKJØNNEHETSFEIL PÅ FORSIDEN. DET GJELDER FORSIDEBILDET, SOM ER BLITT DÅRLIG UNDER TRYKKINGEN.

Økonomien er naturligvis et problem i denne gesjeften og det ville derfor være meget ønskelig å kunne få solgt en del av disse bladene billig.

Om du mener å ha muligheter for å selge av dem til folk som kunne være interesserte i å lese om de berømte Hassdals-observasjonene, evt. at du har gode ideer i denne sammenheng, send oss noen ord for nærmere avtale:

NIVFO SA, Boks 2119,  
7001 Trondheim.

NIVFO-REGION ØST.

BERNT ANKERS.GT.5.OSLO 1.

TLF:(02) 11 47 50.HELE

DØGNET.

## JAYCEES FORUM



Nærradioen for deg.

Sender på 101 MHz på din radio søndag kl. 17.00 - 18.00.

## GRILSTAD FABRIKKER

Ranheimsvn. 129 - Tlf. 57 10 11

Er du medlem av- eller kjenner du noen som er medlem i Jaycees? I så fall ber vi deg vennligst om å si fra, da NIVFO har visse forbindelser med organisasjonen.

## NYHET !! ★ UFO-foto

ER ET NYTT SPESIALHEFTE FRA NIVFO.

Dette meget interessante heftet, som er på 23 sider i A5-format, inneholder mer enn 40 (førti) UFO-fotos fra inn- og utland.

Til hvert bilde er det knyttet tekst og kommentarer.

En kan trygt si at dette er en gullgrube for enhver interessert, og for den som arbeider aktivt med tingene burde det være uunnværlig som hjelpemiddel.

Prisen er satt lavest mulig:

Kr. 13,- fritt tilsendt.

BESTILLING:

Send inn kr. 13,00 til N I V F O ,  
postboks 2119, 7001 Trondheim -

Postgirokonto nr. 3 46 95 74

NB: Begrenset opplag